

سخن ماه

تخریب توریسم داخلی مسئول کیست؟

دکتر امیرحوشنگ امینی

اینکه صنعت توریسم یا به گمان عام گردشگری، اعم از داخلی یا خارجی آن که صادرات نامرئی نامیده می شود، در کلیه جامعه های انسانی نه تنها اثر گذارترین نوع فعالیت در توسعه اقتصادی شناخته شده است، بلکه تنها فعالیت یا داد و ستد زیرمجموعه خدمات بازرگانی می باشد که سود ناشی از انجام آن بین دارا و ندار به جیب ندار سرازیر می شود. به بیان روشن تر این که سود حاصل از تبادل توریست بین دو کشور، یا جامعه با درآمد سرانه بالا و پایین همواره متوجه کشور یا جامعه کم درآمدتر است. نکته یی که به نظر می رسد ناگفته جایگاهش در اقتصاد کشور بر همگان به ویژه کارگزاران اداره امور توریسم و فعالان و کارآفرینان اقتصادی کشور روشن است، به ویژه فزونی مزیت های این رشته از فعالیت در قیاس با سایر انواع فعالیت های اقتصادی، بنابراین روشن است که در این باره نیازی به ادامه سخن نیست، و توریسم داخلی نیز از کلیه جهات از این قاعده و قانون مستثنا نیست. بنابراین به حکم راستین و سنجیده دانش ناشی از اقتصاد سیاسی به معنای دانش اداره امور اقتصادی جامعه از یک سو، دانش صنعت توریسم یا گردشگری از سوی دیگر فعالیت های توریستی اثر گذارترین عامل توسعه متعادل اقتصادی-اجتماعی، به ویژه توسعه متعادل منطقه یی می باشد.

از آنجا که اکنون اقتصاد کشور به دلایل بسیار، و به بیانی از حاکمیت اقتصاد متمرکز و دستوری مخرب و سامان برانداز دولتی و ذهنیت شکل گرفته بیشترین کارگزاران اداره امور اقتصادی مربوط، گرفته، تا نبود و سوء مدیریت اقتصادی، تحریم های اقتصادی کمرشکن، و تامین نسبی منابع مالی مورد نیاز برای گذران زندگی روزمره مردم به هزینه ائتلاف منابع و سرمایه های ملی، دوران اسفناک بی سابقه یی را از سر می گذرانند، بی تردید بهره گیری از مزیت های ناشی از امکانات مهیای توریسم یا گردشگری داخلی که به طور کلی مصون از کاستی های مورد اشاره می باشد

1402 خبرنامه شماره 142 ویژه آذر ماه

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

می تواند گذرگاه یاری رسان نسبی توسعه متعادل اقتصادی کشور باشد، واقعیتی که حفظ و توسعه آن نه تنها از جمله اولین وظایف دولت، بلکه وظایف ملی همگان است.

اما با مرور هر چند کوتاه و گذرای فعالیت های بازرگانی توسعه گردشگری ملی به ویژه سفرهای داخلی از جمله سفر به کیش به عنوان یکی از پربهاترین جاذبه ها و مراکز توریستی کشور ملاحظه می شود که اگر نه همه اما بیشترین تعداد ارائه دهندگان خدمات توریستی اعم از هوایی و اقامتی به ظاهر خصوصی، خودکامگی رفتاری و نادیده گرفتن رفتار مورد نیاز در ارائه خدماتی که توسعه توریسم وابسته به آن می باشد جزء جدایی ناپذیر یا لاینفک کار آنها شده است.

نمونه بارز این ادعا صرف نظر از رفتار خودکامه و نامقبول برخی ارائه دهندگان خدمات مورد نیاز گردشگری داخلی و مربوط از یک سو، مقایسه هزینه سفر به کیش و استانبول از سوی دیگر سبب شده است گردشگران داخلی مشتاق به سفر به کیش که بنابه اشاره پر بهاء ترین جاذبه یا مرکز گردشگری داخلی کشور می باشد، به جای سفر به کیش راهی ترکیه شوند.

پایان سخن، باید یادآور شد که نظر به نتایج ناشی از مرور وضعیت کنونی صنعت گردشگری کشور، به ویژه گردشگری داخلی، به عنوان زیربنای گردشگری ملی و جایگاه آن در توسعه اقتصادی - اجتماعی و توسعه متعادل منطقه یی ضرورت ایجاب می کند که کارگزاران اداره و نظارت بر امور گردشگری ملی کشور را با توجه به حساسیت رفتاری و رقابت پذیری منطقه یی گردشگری ملی و تجربه آموزی در گردشگری داخلی به منظور به کار گیری در توسعه گردشگری ملی از کلیه جهات از هم اکنون با توجه به این راستینه یا واقعیت که توریسم داخلی زیربنای توریسم خارجی و در نهایت توریسم ملی از کلیه جهات می باشد، به منظور فراهم سازی زمینه های لازم برای شکوفا سازی توسعه گردشگری ملی دست اندرکاران ارائه خدمات گردشگری داخلی و خارجی را به نحو مقتضی راهنما، و در صورت لزوم تذکر و تنبیه شوند.

1402 خبرنامه شماره 142 ویژه آذر ماه

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

اخبار کوتاه اتاق های بازرگانی اخبار کوتاه اقتصادی ایران اخبار کوتاه اقتصادی جهان

اخبار کوتاه اتاق مشترک ایران و انگلیس

برگزاری جلسه ماهانه هیات مدیره اتاق مشترک ایران و انگلیس

دویست و سی و یکمین جلسه هیات مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و انگلیس راس ساعت ۱۵ چهارشنبه ۸ آذر با شرکت کلیه اعضای اصلی هیات مدیره، دکتر ملکی و خانم احتشامی دبیرکل اتاق، به استثنای دکتر علیمردان شیبانی که در سفر خارج از کشور بودند تشکیل و برگزار گردید. در این جلسه وفق دستور جلسه نخست اخبار اقتصادی روز مبادله شد، سپس دبیرکل اتاق گزارش عملکرد اتاق در آبان ماه را ارائه و در مورد گردهمائی اعضای در کیش که قرار است از تاریخ ۲۰ دی لغایت ۲۲ دی در کیش برگزار شود اظهار شد برای کلیه اعضای هیات محترم در هتل داریوش اتاق رزرو شده است و در زمینه هواپیما نیز اقدام لازم معمول گشته و برنامه مربوط در کیش نیز تا اندازه لازم تدارک دیده شده است. در زمینه تهیه گزارش های لازم برای ارائه به بخش بازرگانی بین المللی سفارت انگلیس به منظور آماده سازی زمینه کار مشترک در آینده نزدیک قرار شد در این زمینه از کمیسیون ها نظر خواهی شود.

در مورد تعیین زمان برگزاری مراسم مهمانی سالانه اتاق، گفته شد در صورت امکان برگزاری مراسم در نیمه اول بهمن زمان مناسبی است.

برگزاری مراسم خدا حافظی

بنابه دعوت عالی جناب سایمون شرکلیف، سفیر پادشاه، پادشاهی متحده، به مناسبت پایان خدمت خانم شادی عبدالهیان مشاور عالی بخش بازرگانی سفارت انگلیس در تهران، چهارشنبه ۸ نوامبر برابر با ۲۷ آبان مراسمی از ساعت ۱۸ لغایت ۲۰ در رزیدانس سفیر در سفارت انگلیس تشکیل و برگزار شد.

در این گردهمائی که تعدادی از اعضای اتاق ایران و انگلیس و نمایندگان شرکت های ایرانی همکار با شرکتهای بریتانیائی حضور داشتند وابسته بازرگانی بین المللی انگلیس که در دویی در انتظار ویزای ورود به ایران به سر می برد، در وبیناری که در این گردهمائی پخش شد در زمینه امکانات همکاری بازرگانی دو کشور مطالبی ایراد کرد. در این مراسم که سفیر ضمن بیاناتی درباره روابط اقتصادی دو کشور از عملکرد خانم عبدالهیان تقدیر و برای او در سمت جدیدش در بخش بازرگانی سفارت انگلیس در دویی آرزوی موفقیت کرد، مراسم تا ساعت ۲۰ به طول انجامید.

برگزاری جلسه های ماهانه کمیسیون های تخصصی اتاق مشترک

کمیسیون گردشگری، محیط زیست، برنامه ریزی شهری و ساختمان: جلسه ماهانه آذر ماه این کمیسیون راس ساعت ۱۶ دوشنبه ششم آذر ماه با شرکت آقایان محمدسعید ضرابیان، میثم گواهی، سعید دالوند، احمد سکوند، فرشید بندی، آرمان احمدی و دکتر امینی رئیس اتاق مشترک تشکیل و برگزار شد.

در این جلسه بعد از تبادل اخبار اقتصادی کشور و اشاره آقایان دکتر امینی و فرشید بندی به استقرار صنایع در فلات مرکزی کشور و فعالیت های زراعی و باغداری در تعارض با مکان یابی مربوط و در نتیجه تخریب اکو سیستم منطقه از یک سو ایجاد مشکلات غیر قابل تصور

درمورد دسترسی به آب مورد نیاز، همراه با آبرسانی از خلیج فارس و دریای مکران به گل گهر، مس سرچشمه فولاد اردکان و یزد و سیستان و بلوچستان، به جریان درگیری های اتاق ایران اشاره شد، سپس به مناسبت انتخاب شایسته آقای ابولفضل روغنی گلیپاگانی عضو قدیمی اتاق ایران و انگلیس به ریاست اتاق مشترک ایران و آلمان، ادای تبریک شد. در پی براساس دستور جلسه درباره اعزام هیات به انگلیس برای بازدید از نمایشگاه های ساختمان و گردشگری در اسفند ماه سال آینده مذاکره و تبادل نظر شد. جلسه راس ساعت ۱۸ پایان یافت.

کمیسیون غذا، دارو، آرایشی، بهداشتی و سلامت: جلسه ماهانه آذر ماه این کمیسیون با حضور

بانکداری ایران

زمان	میزان سپرده تخصیص ارز بابت واحدهای تولیدی (نرخ های مصوبه جدید)	میزان سپرده تخصیص ارز بابت واحدهای غیرتولیدی (نرخ های مصوبه قبلی)
ایجاد گواهی ثبت آماری	-	۵ درصد
تمدید اول	۵ درصد	۱۰ درصد
تمدید دوم	۱۰ درصد	۱۵ درصد
تمدید سوم	۱۵ درصد	۳۵ درصد
تمدید چهارم	۳۵ درصد	۶۰ درصد
تمدید پنجم	۶۰ درصد	۱۰۰ درصد
تمدید ششم و بعد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد

خانمها پگاه انتظار، مزده رضایا و آقایان محمود توتونچیان، احمد سکوند، علیرضا مناقبی، محمدعلی موثقی، عطااله میرمعینی و آرمان احمدی، کارشناس دبیرخانه اتاق مشترک و مهمان مدعو خانم بحرینی از بانک کار آفرین راس ساعت ۱۶ یکشنبه ۵ آذر ماه در محل دبیرخانه اتاق مشترک تشکیل و برگزار شد. در این جلسه بعد از تبادل اخبار و تشکر از حضور خانم مزده بحرینی، مهمان مدعو، ایشان به تفصیل درباره بخشنامه جدید بانک مرکزی و اصلاح جدول مندرج در بند (۱) بخشنامه شماره ۰۱/۳۶۱۶۵۴ مورخ ۱۹/۱۰/۱۰ بیاناتی ایراد و اظهار داشت، طبق بند (۲) همین بخشنامه دارو و تجهیزات پزشکی (صرفا دارای مجوز صادره از سازمان غذا و دارو و یا وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
ثبت و سفارش مربوط منوط به عدم
کاربرد آرایشی و بهداشتی) از شمول
مفاد بندهای فوق الذکر مستثنا می
باشند.

براساس تبصره مربوط: سازمان غذا و
دارو باید با هماهنگی وزارت صنعت،
معدن و تجارت در این رابطه تمهیدات
لازم برای درج اطلاعات ماهیت کالا

(دارو و تجهیزات پزشکی آرایشی/بهداشتی) در ثبت و سفارش را اتخاذ و اقدام نماید. ضمنا مقرر
است به شرکت های دانش بنیان تسهیلات ۱۷ درصدی با تنفس ۲ تا ۶ ماهه اعطا شود.

در پایان به تفصیل درباره ریزش نیروی انسانی شرکت ها اعم از تولیدی و خدماتی و جذب آنان در
شبکه های توزیع و اسنپ و مهاجرت گفت و گو و قرار شد آقای سکوند گزارشی را که قرار بود در
این جلسه درباره امکانات توسعه روابط کشاورزی با انگلیس عرضه کنند در جلسه آتی ارائه دهند.
جلسه راس ساعت ۱۸ پایان یافت.

کمیسیون نفت و گاز و پتروشیمی: جلسه ماهانه این کمیسیون در آذر ماه راس ساعت ۱۶ سه
شنبه ۱۴ آذر، به صورت مجازی تشکیل و برگزار گردید. متأسفانه تا این زمان صورتجلسه کمیسیون
مورد اشاره به تحریریه واصل نگردیده است.

کمیسیون بازرگانی، صنایع غیر نفتی و تحول مدیریت دیجیتال و هوشمندسازی: جلسه ماهانه آذر
ماه این کمیسیون راس ساعت ۱۶ سه شنبه هفتم آذر ماه با مشارکت آقایان: مهندس علی نقیب،
امیرحسین پژوهی، پرویز شکرانی، رستم افشار، محمود توتونچیان، افشین نوبخت، سید رضی

سیداصفحانی، محمدعلی مقدم، مهران
پارسیان و آرمان احمدی، نماینده دبیرخانه
اتاق مشترک ایران و انگلیس، در دبیرخانه
اتاق تشکیل و برگزار شد. در این جلسه
بعد از تبادل اخبار موافقت شد:

- با توجه به مسائل و مشکلات ترافیک
ساعت برگزاری جلسه از ۱۶ به ۱۵ تغییر
یابد.

- درمورد اعزام هیاتی به نمایشگاه های
بازرگانی برگزار در بریتانیا قرار شد اقدام لازم توسط کمیسیون در هماهنگی با اعضاء انجام شود.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

- با توجه به مشکلات نقدینگی شرکت ها پیشنهاد شد اعضاء کمیسیون در صورت امکان برای ایجاد یک صندوق قرض الحسنه برای کمک به یکدیگر در ارتباط با شرکت های قرض الحسنه و بیمه اقدام و نتیجه به کمیسیون اعلام شود.
 - مقرر شد جلسه آینده کمیسیون با دعوت آقای شکرانی از نماینده و متخصص بانکی برگزار شود که می تواند بستر ساز ایجاد صندوق مورد اشاره در بالا باشد.
 - در زمینه هوشمند سازی و کنکاش در خصوص اعزام هیات به انگلیس برای بازدید از نمایشگاه های بازرگانی نیز بحث و تبادل نظر گردید.
- جلسه راس ساعت ۱۸ پایان پذیرفت.

اخبار کوتاه اقتصادی ایران:

افزایش تورم ماهانه و تشدید کسری تراز تجاری ایران در مهرماه

قیمت گوشت و مرغ در یک سال اخیر بیشترین نرخ رشد را داشته است

به نوشته بهرنگ تاج‌دین خبرنگار اقتصادی بی بی سی فارسی با اسناد به آمارهای رسمی در مهرماه امسال گرانی در ایران شتاب گرفت و کسری تراز تجارت خارجی افزایش یافت. طبق بررسی‌های مرکز آمار ایران، نرخ تورم ماهانه از ۲ درصد در شهریور به ۲,۴ درصد در مهر ۱۴۰۲ افزایش یافت. این رقم به این معنی است که کالاها و خدمات مصرفی مردم در مهرماه به طور متوسط ۲,۴ درصد گران‌تر از شهریورماه بود.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

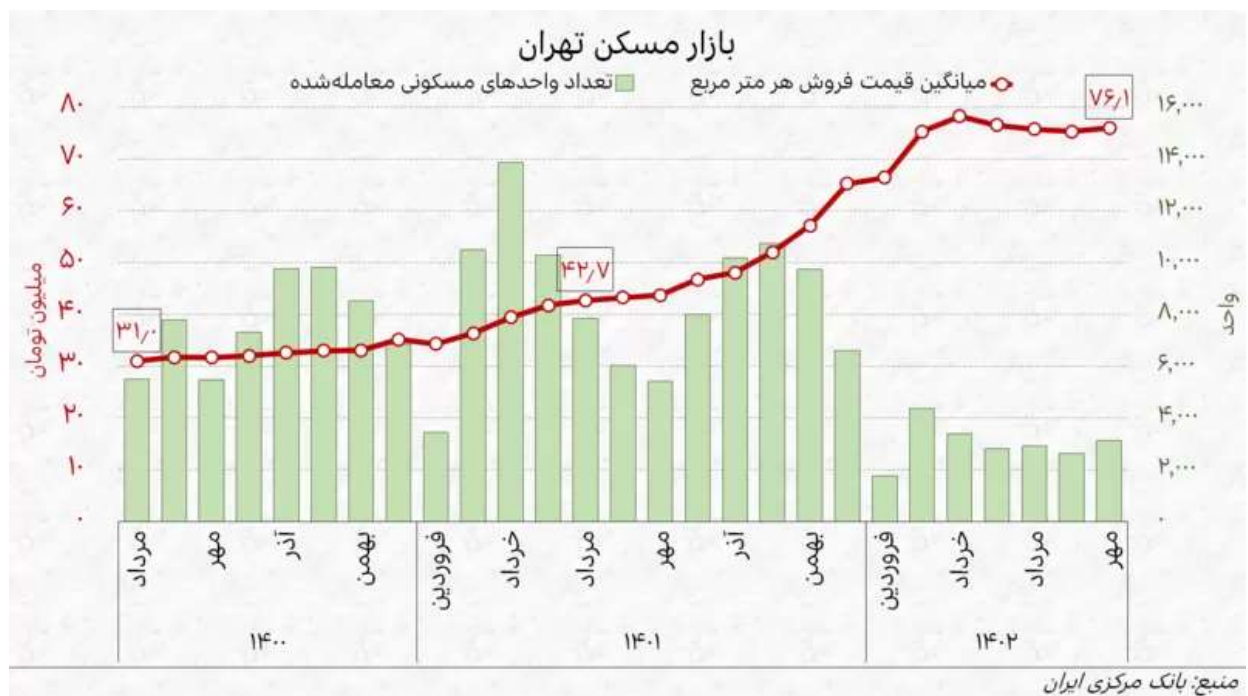
به گفته این نهاد، شاخص اصلی تورم (نرخ تورم ۱۲ ماهه) در ماه مهر با کاهش ۰,۶ واحد-درصدی نسبت به ماه قبل به ۴۵,۵ درصد رسید.

طبق این گزارش طرف ۱۲ ماه اخیر، قیمت گوشت قرمز و مرغ به طور متوسط ۸۲ درصد بالا رفته است که بالاترین نرخ افزایش قیمت در بین ۳۰ گروه و زیرگروه مختلف کالاها و خدمات مصرفی است. پس از آن، شیلات (۶۹,۴ درصد)، حمل و نقل عمومی (۵۸,۸ درصد) و هتل و رستوران (۵۵,۴ درصد) شاهد بالاترین افزایش قیمت در یک سال گذشته بوده اند.

اجاره خانه در شهرهای ایران از آغاز کاردولت رئیسی سه برابر شده است

به گزارش بهرنگ تاج الدین خبرنگار اقتصادی بی بی سی فارسی براساس آمارهایی که بانک مرکزی ایران منتشر کرده نشان می دهد که از آغاز ریاست جمهوری ابراهیم رئیسی تا مهرماه ۱۴۰۲ متوسط اجاره خانه در تهران ۱۵۱ درصد و در کل مناطق شهری ایران بیش از ۱۷۱ درصد افزایش یافته است.

این نهاد که مانند مرکز آمار از اواخر پارسال انتشار گزارش های ماهانه درباره بازار مسکن تهران را متوقف کرده بود، بدون توضیح مشخصی درباره دلایل آن تصمیم، گزارش های ۱۰ ماه گذشته را یکجا منتشر کرده است.

1402 خبرنامه شماره 142 ویژه آذر ماه

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

طبق برآوردهای بانک مرکزی، سطح اجاره خانه از مهرماه پارسال تا مهرماه امسال در تهران ۵۴,۷ درصد و در کل شهرهای ایران به طور متوسط ۶۰,۸ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که مرکز آمار نرخ رشد اجاره خانه در مناطق شهری را در این مدت ۳۸,۷ درصد اعلام کرده بود. گزارش های بانک مرکزی نشان می دهد روند سریع رشد قیمت فروش خانه در پایتخت که از ابتدای پارسال شروع شده بود، تا خرداد امسال ادامه پیدا کرده است؛ ولی قیمت در چند ماه اخیر در حدود متری ۷۵ میلیون تومان تقریباً ثابت مانده است. این توقف رشد قیمت در شرایطی اتفاق می افتد که بازار مسکن با یک رکود جدی مواجه شده است. در هفت ماه اول امسال کمتر از ۲۱ هزار واحد مسکونی در تهران معامله شد که تقریباً یک سوم هفت ماه اول پارسال است.

بانک مرکزی ایران:

تورم ۶ درصد بالاتر از نرخ اعلامی مرکز آمار است

احتمالاً یکی از دلایل افت میزان خرید و فروش خانه، ناتوانی خریداران از پرداخت این قیمت های نجومی است. در ماه های اخیر، تقریباً نیمی از واحدهای مسکونی در تهران به قیمتی بیش از ۵ میلیارد تومان به فروش رفته اند. همچنین با وجود وعده های ابراهیم رئیسی برای افزایش ساخت و ساز مسکن، هم تعداد واحدهای مسکونی نوساز و هم سهم آنها از بازار خرید و فروش افت شدیدی داشته است.

در سال های میانی دهه ۹۰، تقریباً نیمی از خانه های فروخته شده در تهران نوساز (زیر ۵ سال ساخت) بودند. ولی این سهم در سال های اخیر به حدود یک چهارم معاملات کاهش یافته است. همچنین تعداد واحدهای نوساز فروخته شده از ۵۲۹۹ واحد در مهرماه ۱۳۹۵ به تنها ۸۶۰ واحد در مهرماه امسال سقوط کرده است.

مقصر گرانی اجاره خانه کیست؟

سخنگوی دولت ابراهیم رئیسی، کاهش افزایش قیمت خانه و کاهش ساخت و ساز در دولت قبلی را عامل اصلی بالا رفتن اجاره بها دانسته است. علی بهادری جهرمی گفته «اجاره هر چیزی تابع قیمت آن است. وقتی مسکن گران می شود، اجاره آن نیز بالا می رود. ابتدای دهه ۹۰ سالی ۸۵۰ هزار مسکن می ساختیم. ولی ترمز تولید را کشیدند و روی عدد ۲۵۰ هزار واحد آوردند. معلوم است که قیمت مسکن دچار بحران و چالش می شود.»

ولی آمارهای بانک مرکزی نشان می دهد که در دو سال و اندی که از آغاز به کار دولت ابراهیم رئیسی گذشته، میزان افزایش قیمت مسکن در تهران تقریباً مشابه دو سال آخر دولت قبلی بوده، ولی سرعت بالا رفتن اجاره خانه در تهران و کل کشور در این دو سال اخیر تقریباً دو برابر بوده است.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

طبق آمارهای بانک مرکزی، در ۲۶ ماه آخر دولت حسن روحانی، قیمت مسکن در تهران ۱۳۳,۹ درصد، اجاره خانه در تهران ۸۸,۴ درصد و در همه شهرهای ایران به طور متوسط ۹۷,۶ درصد بالا رفت.

در مقایسه، در ۲۶ ماهی که ابراهیم رئیسی بر مسند ریاست جمهوری بوده، قیمت مسکن در پایتخت ۱۴۵,۶ درصد، اجاره خانه در تهران ۱۵۱,۴ درصد و در کل مناطق شهری به طور متوسط ۱۷۱,۶ درصد افزایش پیدا کرده است.

افزایش سرسام آور اجاره ها باعث شده در سالهای اخیر باعث شده بسیاری خانواده ها مجبور به نقل مکان به مناطق ارزان تر و حاشیه ای شهرها یا مهاجرت به شهرهای کوچک تر و روستاها شوند و حتی پدیده هایی نظیر پشت بام خوابی و موتورخانه نشینی شکل بگیرد.

بزرگراه تهران-شمال «گران ترین و طولانی ترین پروژه راه سازی ایران» با طلسمی ۵۰ ساله

نویسنده روزنامه نگار اقتصادی، علی رمضانپان

ابراهیم رئیسی در حالی اخیرا بخشی از بزرگراه تهران-شمال را افتتاح کرد که برخی از ناظران تحولات اقتصادی، این پروژه را «طولانی ترین و گران ترین پروژه راه سازی ایران» توصیف کرده اند.

دولت جمهوری اسلامی زمانی وعده داده بود که این بزرگراه تا سال ۱۳۸۰ افتتاح می شود. اما حالا صحبت از سال ۱۴۱۰ است؛ وعده ای که هنوز روشن نیست محقق خواهد شد یا نه.

طرح ساخت این بزرگراه ۱۲۱ کیلومتری که قرار است تهران را به چالوس و نوشهر وصل کند، به پیش از انقلاب باز می‌گردد، اما انقلاب موجب شد تا این طرح برای مدت‌ها متوقف شود. به بیان دیگر آقای رئیسی بخشی از پروژه‌ای را کلنگ‌زده که دو نظام سیاسی «پادشاهی» و «جمهوری اسلامی» و نزدیک به ۲۰ دولت مختلف را در ایران دیده و چند میلیون متر مکعب زمین و ۱۹۴ هزار میلیارد تومان پول بلعیده، ولی هنوز به پایان نرسیده است. اهداف پروژه، کوتاه کردن مسافت، کاهش آلودگی هوا و پایین آوردن مصرف سوخت اعلام شده است.

افزایش ۲۲ درصدی کسری تراز تجاری ظرف یک ماه

آمارهای گمرک ایران نشان می‌دهد کسری تجارت خارجی گمرکی در پایان مهرماه ۱۴۰۲ با یک میلیارد و چهارصد میلیون دلار افزایش نسبت به ماه قبل به هفت میلیارد و هفتصد میلیون دلار افزایش یافت.

این به این معنی است که صادرات محصولات غیرنفتی ایران در هفت ماه اول امسال هفت میلیارد و هفتصد میلیون دلار کمتر از واردات گمرکی‌اش بوده است.

به گفته رئیس کل گمرک تا پایان مهرماه امسال ایران ۳۶ میلیارد دلار کالا وارد کرده است که ۱۲,۶ درصد از هفت ماه اول پارسال بیشتر است.

محمد رضوانی‌فر گفته ارزش صادرات گمرکی غیرنفتی در همین مدت ۲۸ میلیارد و سیصد میلیون دلار کالا بوده که حدود یک درصد از مدت مشابه سال گذشته کمتر شده است.

صادرات بیشتر، درآمد کمتر:

افت درآمد صادرات غیرنفتی در شرایطی اتفاق می افتد که طبق آمارهای گمرک، وزن کالاهای صادراتی ایران در هفت ماه اول سال ۲۹ درصد بیشتر از هفت ماه اول پارسال بوده است؛ ولی کاهش قیمت جهانی آنها باعث شده درآمد کمتری عاید ایران شود. بهترین نمونه این ارزان شدن، افت حدوداً ۳۰ درصدی قیمت محصولات پتروشیمی، عمده ترین کالای صادراتی غیرنفتی ایران است. این باعث شده که با وجود رشد ۲۶ درصدی وزن محصولات پتروشیمی صادراتی، درآمد ایران از این راه ۱۲ درصد کاهش یافته است. حمله روسیه به اوکراین در زمستان ۱۴۰۰ قیمت جهانی بسیاری از محصولات صادراتی ایران از جمله نفت و گاز، محصولات پتروشیمی و فلزات را افزایش داد و درآمد صادراتی ایران را در سال ۱۴۰۱ به بالاترین رقم در یک دهه اخیر رساند.

افت قیمت جهانی محصولات پتروشیمی یکی از عوامل کسری تراز تجاری ایران بوده است

با عبور از شوک اولیه جنگ و نیز کند شدن رشد اقتصاد جهان، قیمت بسیاری از مواد خام و کالاهای اساسی به تدریج کم شده است. افت ارزش صادرات غیرنفتی ایران در شرایطی اتفاق می افتد که درآمد نفتی هم کمتر از پیش بینی ها بوده است. به گفته رئیس سازمان برنامه و بودجه، پایین بودن صادرات نفت یکی از دلایلی است که باعث شد در هفت ماه اول امسال ۳۰ درصد درآمدهای پیش بینی شده در بودجه محقق نشود و دولت را با حدود چهارصد هزار میلیارد تومان کسری مواجه کند.

انتقادهای تند مرکز پژوهش های مجلس از بودجه ۱۴۰۳؛ دولت بیش از ۴۲۰ هزار میلیارد تومان کسری دارد

بخش اول بودجه که به مجلس رفته، تنها درآمدهای دولت در سال ۱۴۰۳ را در برمی گیرد

مرکز پژوهش های مجلس ایران در گزارشی: بهرنگ تاج دین خبرنگار اقتصادی بی بی سی فارسی، به گزارش مفصل درباره بخش اول لایحه بودجه سال آینده، هشدار داده که بسیاری از درآمدهای پیش بینی شده در این لایحه محقق نمی شوند، بودجه یارانه ها صدها هزار میلیارد تومان کسری دارد، چشم انداز رشد اقتصادی ضعیف است، و طبقه متوسط فاصله چندانی با خط فقر ندارد.

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

اشاره این گزارش ۷۰ صفحه‌ای به بیشتر بودن میزان ارز ترجیحی واردات کالاهای اساسی از درآمد نفتی دولت، با واکنش بانک مرکزی مواجه شده است و این نهاد، خرید ارز به قیمت بالاتر و فروش آن به قیمت پایین‌تر به واردکنندگان را تکذیب کرده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس در این گزارش همچنین از مشخص نبودن نحوه محاسبه بسیاری از ارقام بودجه، بی‌توجهی به وضعیت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی، و تداوم «روند معیوب» یارانه‌های انرژی علی‌رغم کمبود برق، گاز و بنزین هم انتقاد کرده و گفته دولت ممکن است برای اصلاح قیمت کالاهای اساسی مجبور به «شوک‌درمانی» شود.

کسری ۲۷۱ هزار میلیارد تومانی بودجه یارانه‌ها با گذشت بیش از یک دهه از اجرای طرح «هدفمندسازی یارانه‌ها» همچنان این یارانه‌ها و منابع تأمین آن‌ها جزو د مدها و هزینه‌های عمومی دولت قرار نمی‌گیرند و مانند یک نیمچه بودجه جداگانه در لایحه بودجه سالانه قرار می‌گیرند.

مرکز پژوهش‌ها ضمن انتقاد از ادامه این رویه و نیز مشخص نبودن نحوه کسب درآمد و نحوه تقسیم یارانه‌ها، هشدار داده که این بخش از هزینه‌های دولت با ۲۷۱ هزار میلیارد تومان کسری مواجه است.

لغو قیمت‌گذاری دستوری خودرو تا پایان سال

معاون وزیر صمت ضمن تاکید بر تمایز قانون ساماندهی صنعت خودرو از سند راهبردی به دلیل الزام اجرای آن و ایجاد شفافیت و جلوگیری از عدم تطابق‌ها با تهیه قانون صنعت خودرو، از تغییرات در

سند جدید راهبردی خودرو با این مضمون که شورای رقابت نقش تنظیم‌گری و نظارت داشته باشد، قیمت توسط خودروسازها تعیین شود و وزارت صمت نیز سیاست‌گذار باشد، خبر داد.

به گزارش ایسنا، منوچهر منطقی معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت با حضور در نشست تخصصی صنعت خودرو در یک برنامه رادیویی ضمن اشاره به تدوین قانون ساماندهی خودرو با تکالیف و راهکارها در هشت بخش و تهیه آیین‌نامه‌ای مجزا برای هر بخش، سند خودرو را سندی راهبردی دانسته و اظهار کرد: ۷۰ درصد این سند راهبردی در همه دولت‌ها مشترک بوده و الباقی حاصل نگرش وزرای صمت هر دوره بوده است.

تمایز قانون ساماندهی صنعت خودرو از سند راهبردی خودرو، به دلیل الزام به اجرا

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت قانون ساماندهی صنعت خودرو را به دلیل الزام به اجرا، از سند راهبردی متمایز خوانده و تاکید کرد: با تهیه قانون صنعت خودرو، از عدم تطابق‌ها جلوگیری و شفاف‌سازی صورت می‌گیرد. وی با بیان اینکه دولت سیزدهم توجه خوبی به خصوصی‌سازی داشته، خاطرنشان کرد: در این زمینه جلسات متعددی نیز میان وزارت اقتصاد و صمت برگزار شده تا چشم انداز نوآورانه‌ای تنظیم و از مونتاژکاری به سمت طراحی محصولات دست حرکت کنیم.

این مقام مسئول در وزارت صمت، ضمن تاکید بر نظارت ۳۲ نهاد بر واردات و خصوصی‌سازی، تصریح کرد: وزارت صمت، اقتصاد، استاندارد، گمرک، پلیس و.. از جمله نهادهایی هستند که در حوزه واردات تصمیم‌گیری می‌کنند و طی جلسات مختلف مشورتی، به سند جامع و تبدیل آن به قانون همکاری دارند.

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت پیرامون موضوع قیمت‌گذاری‌ها توسط شورای رقابت نیز گفت: در سند جدید، نقش تنظیم‌گری و نظارت را برای شورای رقابت در نظر گرفتیم که تا پایان امسال نیز ابلاغ می‌شود، قیمت بایستی توسط خودروسازها تعیین شود و وزارت صمت نیز سیاست‌گذار خواهد بود.

ارج نهادن به عدم دخالت در تصمیمات خودروسازان و احترام به مدیریت‌ها

منطقی ضمن اشاره به اهمیت مدیریت خودروسازی و عدم دخالت در تصمیمات خودروسازها، گفت: شفافیت در مقطعی از زمان رخ می‌دهد که محیط آرام بر اقتصادی حاکم باشد، نه در دوره متلاطم که برای ساماندهی وضعیت مجبور به ارائه راه‌حل‌های آنی هستیم؛ بنابراین با عدم دخالت دولت، بایستی مدیران خوب و کاربلد را برای تصمیمات بزرگ خودروسازی‌ها تعیین کرد تا از مونتاژ به تولید قطعه با کیفیت و ورود به بازار جهانی برسیم. وی در پایان اظهار امیدواری کرد که بتوان با مشارکت راهبردی طرف‌های خارجی، فعالیت‌های تولید در حوزه برقی‌سازی خودرو را در فازهای مختلف گسترش دهیم.

اخبار کوتاه اقتصادی جهان:

«ضرر» هشت تریلیون دلاری انرژی‌های تجدیدپذیر برای کشورهای نفت‌خیز

هم‌زمان با اجلاس تغییرات اقلیمی سازمان ملل موسوم به کاپ ۲۸ در دبی، یک اندیشکده محیط زیستی هشدار داده رشد منابع انرژی تجدیدپذیر و کاهش تقاضا برای سوخت‌های فسیلی ظرف ۱۷ سال آینده درآمد کشورهای نفت‌خیز را جمعاً هشت تریلیون دلار یعنی هشت هزار میلیارد دلار کاهش می‌دهد.

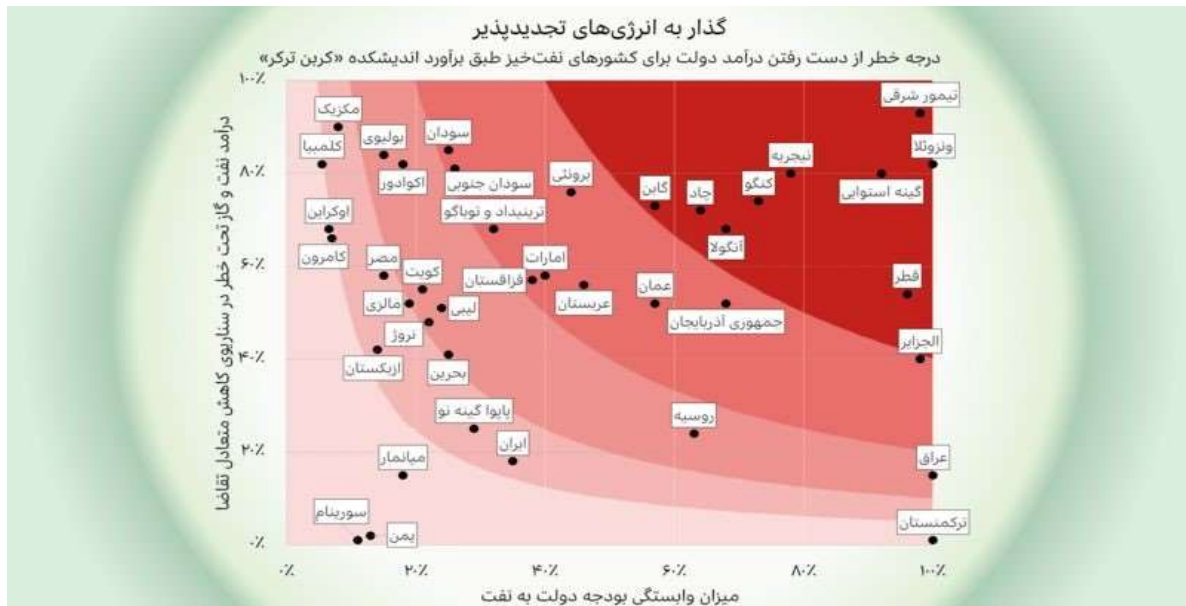
مؤسسه «کربن ترکر» در گزارشی با عنوان «دولت‌های نفتی در زوال» برآورد کرده که تلاش جهانی برای کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای و فاصله گرفتن از سوخت‌های فسیلی، ریسکی جدی برای درآمدهای ۴۰ کشور نفت‌خیز از جمله ایران است و ۲۸ تا آن‌ها ممکن است تا سال ۲۰۴۰ بیش از نیمی از درآمدها را از دست بدهند.

خبرنگار اقتصادی بی‌بی‌سی فارس بهرنگ تاج‌دین

هری بنهم، مشاور ارشد اندیشکده «کربن ترکر» به بی‌بی‌سی فارسی گفت: «حتی در سناریوهای متعادل هم درباره تقاضای آینده نفت، تحلیلگران مستقل مانند آژانس بین‌المللی انرژی انتظار دارند درآمد کشورهای نفت‌خیز از نفت و گاز تا سال ۲۰۴۰ نصف شود. یعنی مجموع درآمد نفتی این کشورها تا آن زمان، به جای ۱۷ تریلیون دلار، ۹ تریلیون دلار کاهش پیدا می‌کند و کشورهای نفت‌خیزی که بودجه‌شان را بر اساس آن درآمد بالا بسته‌اند، در ۱۰ تا ۱۵ سال آینده فقط نصف آن درآمد را کسب می‌کنند.»

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

کدام کشورها بیشتر در خطرند؟

به گفته کریس ترکر، میزان ریسک کشورهای نفت خیز در فرآیند گذار به انرژی های پاک به دو عامل بستگی دارد: سهم درآمدهای نفتی از بودجه دولت، و میزان کاهش درآمدهای نفتی طرف دو دهه آینده. با در نظر گرفتن این دو عامل، کشورهای نظیر ونزولا، قطر و کشورهای نفت خیز آفریقا مانند نیجریه، آنگولا و چاد با بالاترین درجه خطر مواجهند.

ایلان ماسک مجددا ثروتمندترین فرد جهان شد

ایلان ماسک عنوان خود را به عنوان ثروتمندترین فرد جهان پس گرفت و برنارد آرنو، رئیس غول کالاهای لوکس فرانسوی خانه مد لویی ویتون و مؤنه هنسی که به طور مخفف الاموی اچ خوانده می شود را به رتبه دوم فرستاد. دارایی خالص او پس از افزایش ارزش شرکت خودرو ساز برقی

تسلا، از ژانویه ۲۰۲۳ تا کنون ۵۵,۳ میلیارد دلار افزایش یافته و به ۱۹۲ میلیارد دلار رسیده است.

ثروت آقای آرنو براساس گزارش بلومبرگ ۲۴,۵ میلیارد دلار کاهش یافته و به ۱۸۷ میلیارد دلار رسیده است.

پس از او جف بزوس، رئیس شرکت آمازون و بیل گیتس، بنیان گذار شرکت مایکروسافت در جایگاه های سوم و چهارم قرار دارند.

آقای آرنو ۷۴ ساله در ماه دسامبر ۲۰۲۲ زمانی که سهام الامروچ با افزایش تقاضا برای کالاهای لوکس افزایش یافت، از آقای ماسک ۵۱ ساله در فهرست ثروتمندان پیشی گرفت.

تندیس‌های پارتنون یا مرم‌نماهای الگین چه هستند و چرا بر سرشان بین یونان و بریتانیا دعوا است؟

این مجسمه‌ها را لرد الگین از معبد پارتنون در یونان به بریتانیا برد

تنش میان دولت‌های بریتانیا و یونان بر سر تعدادی از زیباترین تندیس‌های یونانی موجود در جهان، در روزهای گذشته شدت گرفته است.

مدت‌هاست که این دو کشور درباره مالکیت این مجسمه‌های مرمری که در سال‌های دهه ۱۸۰۰ میلادی به بریتانیا منتقل شده، اختلاف نظر دارند.

این مجسمه‌های نقش برجسته، در یونان با نام «تندیس‌های پارتنون» شناخته می‌شوند و در بریتانیا به آن «مرمرنماهای الگین» می‌گویند؛ چون لرد الگین بریتانیایی آنها را از معبدی در یونان جدا کرده و به بریتانیا برده است. بسیاری بر این باورند که این تندیس‌ها، از جمله مهم‌ترین مجموعه‌های هنر کلاسیک در جهان هستند. اما چرا بر سر مالکیت آنها دعوا است و اصلا این تندیس‌ها چه هستند؟

آزمایش خونی که سن اندام‌های داخلی بدن را نشان می‌دهد

میشل رابرتس

دانشمندان معتقدند که می‌توانند با آزمایش خون سرعت پیر شدن اندام‌های داخلی بدن را ارزیابی و حتی پیش‌بینی کنند کدام اعضا به زودی از کار می‌افتد.

تیم محققان در دانشگاه استانفورد می‌گوید که می‌تواند سن ۱۱ عضو عمده بدن از جمله قلب، مغز و ریه‌ها را ارزیابی کند.

آنها این روش را به روی هزاران فرد بزرگسال، عمدتاً میانسال یا مسن‌تر آزمایش کردند. این مطالعه نشان داد که از هر پنج فرد ۵۰ ساله یا بیشتر که نسبتاً سالم است، یک نفر ممکن است حداقل یک ارگان داشته باشد که به سرعت پیر می‌شود، و در هر صد نفر یک تا دو نفر ممکن است چند ارگان داشته باشند که سن آن بیش از سال‌های عمر است.

1402 خبرنامه شماره 142 ویژه آذر ماه

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

گزارش ویژه:

اشاره:

تحریریه خبرنامه الکترونیکی اتاق، گزارش ویژه این شماره را با توجه به خبرهای منتشره درباره آزاد راه شمال که عنوان شده است طولانی ترین و گران ترین پروژه راهسازی ایران می باشد انتخاب و گزارشی را که خبرگزاری فارسی بی بی سی به نقل از خبرگزاری های داخلی ایران در این باره آماده و مخابره کرده است بدون هر گونه اظهار نظری برای آگاهی خوانندگان ارجمند خبرنامه ارائه می نماید.

تحریریه

درباره آزاد راه شمال

این آزادراه ۱۲۱ کیلومتر است. و قرار است که مسافت بین تهران تا چالوس را ۶۵ کیلومتر کمتر و دو ساعته کند. و به طور تقریبی مصرف سوخت را حدود ۸۶ میلیون لیتر معادل ۳۵ درصد کم کند. در مسیر رفت و برگشت این آزادراه ۱۹۲ رشته تونل به طول ۴۹ کیلومتر، ۹۵ پل به طول ۱۳ کیلومتر قرار دارد. و در مجموع حجم عملیات خاکریزی و خاکبرداری آن حدود ۴۰ میلیون متر مکعب است. این پروژه چهار بخش دارد.

بخش اول از بزرگراه شهید همت در شهر تهران شروع می شود و ۱۶ تونل دارد. مسافت را ۶۰ کیلومتر کم می کند. قطعه یک، از سال ۱۳۷۵ شروع و سال ۱۳۹۸ افتتاح شد.

قطعه دوم حدود ۲۲ کیلومتر است و مسیر را حدود پنج کیلومتر کم می کند. ۸۶ درصد از این طرح تکمیل شده و در تیر ۱۴۰۲ «مسیر رفت» این پروژه به سمت شمال، افتتاح شد.

قطعه سوم پروژه آزادراه تهران-شمال، با طول ۴۷ کیلومتر هنوز شروع نشده است.

قطعه چهارم از مرزن آباد تا چالوس حدود ۲۰ کیلومتر است. و از سال ۱۳۷۵ شروع و در سال ۱۳۹۱ افتتاح شد.

چرا این پروژه مهم است؟

این آزادراه ۱۲۱ کیلومتر است. و قرار است که مسافت بین تهران تا چالوس را ۶۵ کیلومتر کمتر و دو ساعته کند. و به طور تقریبی مصرف سوخت را حدود ۸۶ میلیون لیتر معادل ۳۵ درصد کم کند.

در مسیر رفت و برگشت این آزادراه ۱۹۲ رشته تونل به طول ۴۹ کیلومتر، ۹۵ پل به طول ۱۳ کیلومتر قرار دارد. و در مجموع حجم عملیات خاکریزی و خاکبرداری آن حدود ۴۰ میلیون متر مکعب است. این پروژه چهار بخش دارد.

بخش اول از بزرگراه شهید همت در شهر تهران شروع می شود و ۱۶ تونل دارد. مسافت را ۶۰ کیلومتر کم می کند. قطعه یک، از سال ۱۳۷۵ شروع و سال ۱۳۹۸ افتتاح شد.

قطعه دوم حدود ۲۲ کیلومتر است و مسیر را حدود پنج کیلومتر کم می کند. ۸۶ درصد از این طرح تکمیل شده و در تیر ۱۴۰۲ «مسیر رفت» این پروژه به سمت شمال، افتتاح شد.

قطعه سوم پروژه آزادراه تهران-شمال، با طول ۴۷ کیلومتر هنوز شروع نشده است. قطعه چهارم از مرزن آباد تا چالوس حدود ۲۰ کیلومتر است. و از سال ۱۳۷۵ شروع و در سال ۱۳۹۱ افتتاح شد. از سوی دولت، مزایای مطرح شده برای آزادراه زیاد است. دولت می گوید که به دلیل فرسودگی جاده چالوس، رانش زمین، سیل و ریزش کوه، آزادراه تهران-شمال باید جایگزین جاده چالوس شود. به گفته خیرالله خادمی، معاون وزیر راه و شهرسازی، جاده چالوس خطرناک است در حالی که در قطعه چهار آزادراه که از سال ۱۳۹۱ افتتاح شد تا سال ۱۴۰۲ تصادف شدید و حتی منجر به جراحت گزارش نشد. از طرف دیگر، دولت مدعی است که پروژه آزادراه تهران-شمال به منظور تأمین ارتباط مطمئن، سریع و ارزان بین منطقه شمالی و مرکزی کشور و سهولت ارتباط با کشورهای همسایه شمالی اجرایی می شود. با وجود مزایایی که دولت برای این پروژه مطرح می کند، فعالان محیط زیست، انتقادات زیادی به این طرح دارند. پرویز فتاح، رئیس بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی در سال ۱۳۹۹ در مصاحبه ای تلویزیونی گفته بود که پروژه تهران-شمال به مدت چهار سال به خاطر مشکلات محیط زیستی خوابید. به گفته ناصر محرم نژاد معاون سازمان حفاظت محیط زیست (در دولت پنجم و ششم)، محل پروژه، حدود ۴۰۰ هزار هکتار از مناطق حفاظت شده را در بر می گیرد. تأثیر این آزادراه بر جانوران

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

کمیاب و حتی در معرض انقراضی که در جنگل‌های نسبتاً بکر ارتفاعات البرز زندگی می‌کنند یکی از نگرانی‌های مهم فعالان محیط زیست بوده است. همچنین، برای احداث این آزادراه بخشی از جنگل‌ها و کوه‌ها در جاده چالوس را برش داده‌اند.

علت این تاخیر طولانی چیست؟

تاکنون سه رئیس‌جمهور بخش‌های از این بزرگراه را افتتاح کرده‌اند برخی ناظران تحولات اقتصادی معتقدند که پروژه ساخت بزرگراه تهران-شمال، طولانی‌ترین پروژه راه‌سازی کشور است. مشکلات مالی، درگیری بین پیمانکاران، بستن قرارداد با پیمانکارانی که صلاحیت کافی برای اجرای چنین پروژه‌ای نداشتند، فساد گسترده مالی و در نهایت عدم توجه به پیامدهای محیط زیستی از جمله عوامل تأخیر این پروژه است. این طرح به صورت میانگین سالی یک کیلومتر و ۲۰۰ متر پیشرفت داشته و به گفته برخی از کارشناسان سالانه حدود دو درصد از طرح پیش رفته است. در حال حاضر قطعه یک، دو و چهار این پروژه تکمیل و افتتاح شد. اکبر ترکان وزیر راه و ترابری دولت هاشمی رفسنجانی گفته است که در سال ۱۳۷۵ بواسطه «سفرش از جایی»، پروژه را به بنیاد مستضعفان واگذار کرده و از این کار خود پشیمان است، «چرا که بنیاد در کار خود ناتوان بود» چندسالی به دلیل درگیری بین سپاه و بنیاد مستضعفان طرح متوقف شد.

در سال ۱۳۹۱، نیکزاد وزیر راه و شهرسازی دولت احمدی نژاد پروژه را از دست بنیاد گرفته و به قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا، شرکت پیمانکاری وابسته به سپاه داد. این دعوا تا سال ۱۳۹۴ ادامه داشت و در این سال، دولت مجدداً این پروژه را به بنیاد مستضعفان برگرداند.

برخی روستاییان حاشیه بزرگراه هم از منتقدان این بزرگراه هستند و به وضوح پیداست که در زمان طراحی آن، به بسیاری از اثرات چنین پروژه‌ای بر روی زندگی ساکنین زمین‌های اطراف آن، توجهی نشده است.

مدیر پروژه آزادراه تهران-شمال، پایان تابستان ۹۷ گفته بود: «پروژه دارای معارض است. و رفع مشکل معارض زمان‌بر است.»

«معارض» اصطلاحی حقوقی است و به کسی گفته می‌شود که بر روی یک ملک، ادعای مالکیت دارد، اما سندی که ارائه می‌کند مورد تایید نیست و دادگاه باید به آن رسیدگی کند. معارضین این بزرگراه نیز کسانی هستند که بر روی مالکیت بخشی از زمین‌های این پروژه، به دلایل مختلف (از جمله «حق آب و گل») ادعا دارند.

هزینه بزرگراه تهران-شمال

هزینه ساخت این پروژه در سال ۱۳۵۶ در مجموع ۷۵ میلیون تومان برآورد شد. ولی از سال ۱۳۷۵ تا سال ۱۴۰۲ به گفته مدیران دولتی، برای پروژه مبلغ ۹ هزار و ۴۱۳ میلیارد تومان هزینه شد. و برای ادامه طرح مبلغ یک و نیم میلیارد دلار دیگر نیاز است. اما برآوردهای دیگری هم وجود دارد.

به نوشته روزنامه دنیای اقتصاد، به قیمت ارز امروز، مبلغ ۱۹۵ هزار میلیارد تومان برای کل این پروژه هزینه شد. هزینه‌های این پروژه به صورت نصف، نصف بین دولت و بنیاد مستضعفان تقسیم می‌شود. اما این همه ماجرا نیست.

بنیاد مستضعفان در کنار پیش فاکتور ۴۴ هزار میلیارد تومانی که اخیراً برای شروع قطعه سوم به دولت داده، طبق قرارداد باید چند میلیون متر زمین با قیمت ۱۴۰۰ تومان برای هر متر، دریافت کند. خیرالله خادمی، مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل اخیر گفته است: «در سال ۱۳۷۵، بنیاد مستضعفان متعهد شد آزادراه تهران- شمال را در مدت زمان هفت سال در ازای دریافت ۱۰ میلیون متر مربع از اراضی حاشیه آزادراه تهران-شمال و دریافت عوارضی ۱۰ ساله، بسازد. این قرارداد بعداً تغییر کرد. و میزان زمین واگذاری و سال دریافت عوارض بیشتر شد.»

این روزها خبرهای منتشر شده که بنیاد ۱۸ میلیون متر مکعب زمین با مبلغ متری ۱۴۰۰ تومان، بابت هزینه و استهلاک دارایی خود از دولت دریافت کرد.

اما هزینه‌های که دولت برای پروژه‌ها اعلام می‌کند بسیار کمتر از این مبالغ است.

در سال ۱۳۹۱ زمان افتتاح قطعه چهارم از این آزادراه، خبرگزاری ایرنا نوشت برای این قطعه مبلغ ۲۱۳ میلیارد تومان هزینه شد.

در سال ۱۳۹۸ امیر غفاری، معاون وزیر راه دولت دوازدهم، قطعه یک این آزادراه با هزینه‌ای بیش از ۴ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان افتتاح شد.

در تیر ۱۴۰۲ مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور گفته مبلغ پنج هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان برای قطعه دوم (فقط برای ساخت باند غربی و مسیر رفت) هزینه شد.

ولی برای قطعه سوم پروژه هزینه مالی خاصی مورد نیاز است.

یکی از معاونین وزیر راه و شهرسازی پارسال گفته است: «مطالعات فاز سوم آزادراه تهران-شمال انجام شده و برای ساخت آن به اعتباری حدود ۵.۱ میلیارد دلار نیاز داریم.»

روزنامه دنیای اقتصاد در ۱۷ تیر ۱۴۰۲ نوشت: «یک شرکت چینی از طریق تهاتر نفت ایران، قطعه سوم آزادراه تهران-شمال را می‌سازد.»

تا سال ۱۳۹۴ حدود ۶۰۰ کارگر چینی روی این پروژه کار می‌کردند ولی مدیران بنیاد مستضعفان به دلیل «بدقولی» بعد از ۱۷ سال، پیمانکار چینی را از این پروژه کنار گذاشت.

دولت اعلام کرده که ساخت قطعه سوم آزادراه تهران-شمال در صورت تامین مالی هشت سال زمان می‌برد و ۱۴۱۰ به پایان می‌رسد.

در مقابل این هزینه‌ها، بنیاد مستضعفان دریافت عوارض را چند وقتی است که شروع کرده‌است. در حال حاضر نرخ عوارضی قطعه یک آزادراه تهران-شمال در روزهای عادی ۳۸ هزار تومان و در ایام تعطیل ۵۰ هزار تومان است.

همچنین قیمت عوارضی تونل البرز در قطعه دوم در روزهای عادی ۳۰ هزار تومان و در روزهای تعطیل ۵۰ هزار تومان است.

نرخ عوارضی در قطعه چهارم هم ۱۲ هزار و روزهای تعطیل ۳۰ هزار تومان در نظر گرفته شده‌است. یعنی هزینه عبور از قطعات یک و دو آزادراه تهران-شمال که سازنده آن دولت و بنیاد مستضعفان هستند به ۱۵۰ هزار تومان و هزینه رفت و برگشت از این آزادراه با احتساب قطعه ۴ برای هر خودرو به بیش از ۳۰۰ هزار تومان می‌رسد.

* * * * *